

spoljnoj politici i zato što su strepeli od vlastite izolacije od strane nejevrejske većine unutar SAD. Sve se promenilo juna 1967. Tek posle izraelske agresije holokaust postaje ključna dogma američkih Jevreja (Finkelstein 2000). Opet je posredi bila podrška američkoj spoljnoj politici, ali sada zbog njene pomoći Izraelu. Za razliku od Ajzenhauera koji je 1950-ih favorizovao Arape, strepeći da ih ne okrene protiv SAD, juna 1967. SAD i američki Jevreji otvoreno se okreću Izraelu. Finkelštajn ide čak dotle da tvrdi da abnormalnost nacističkog holokausta ne izvire iz samih zbivanja već iz eksplozivne industrije koja je oko njega stvorena. Izrael je postao surogat SAD na Srednjem istoku, a holokaust je otkriven kao moralno pravdanje tog saveza. Izrael je postao branič američkih vrednosti, a posle poraza SAD u Vijetnamu, postao je daleko uspešniji u tome i od same Amerike. Ova gledišta su u tradiciji domaće levoliberalne kritike američkog imperijalizma od Rajta Milsa do Noama Čomskog. Finkelštajn se u ovom lancu kritičara izdvaja samo po tome što je istakao važnu ulogu Jevreja i holokausta u američkoj ideologiji.

Neposredan povod nastanka i važan oslonac Finkelštajnovе knjige bila je knjiga čikaškog istoričara P. Novika o holokaustu u SAD koja se pojavila pre nekoliko godina (Novick 1999). Finkelštajn je napisao recenziju Novikove knjige, koju je kasnije proširio u vlastitu knjigu. Uprkos sličnosti pristupa, američki kritičari oštro su razdvojili Novika i Finkelštajna, prvoga podržali, drugoga uglavnom porekli. Novikovo objašnjenje načina kako je holokaust prerastao u američko sećanje slično je Finkelštajnovom, ali je umerenije. Holokaust je bio retrospektivna konstrukcija koja višestruko odgovara Amerikancima. Tokom Drugog svetskog rata SAD su jevrejske žrtve potcenjivane jer nisu bile ekvivalentne "sećanju na Perl Harbur", a nacisti su bili neprijatelji "svih slobodnih ljudi", a ne samo Jevreja. U direktivama Pentagona iz 1944. ukazano je da će uticaj propagande SAD biti veći, ako se ne ističu jevrejske žrtve. Novik je pokazao minimalizaciju jevrejskih žrtva u SAD tokom rata, od ratne propagande do Holivuda (Novick 1999). Novik i Finkelštajn slažu se da je do obrta došlo krajem 1960-ih. Ali zašto je preokret bio eksplozivan? Naime, zašto je uzalud u Vašingtonu tražiti muzej crnih robova dok se muzeji o jevrejskim žrtvama nalaze svuda u SAD, a u Vašingtonu čak najveći na svetu? Novik je pošao od toga da je glavni uslov da jedan istorijski događaj pređe u kolektivno sećanje, taj da ga kolektiv prihvati kao osnovu identiteta. To mogu biti pođednako herojski i tragični događaji. U SAD je holokaust postao negativni događaj koji stvara identitet, po obrascu: "Nama se to ne može desiti, zato što smo mi bolji". Ovaj ideološki obrazac podudario se početkom 1970-ih sa inicijativom jevrejskih udruženja (2% Amerikanaca su Jevreji) da radi jačanja unutarjevrejskog identiteta u SAD pokrenu holokaust-ideologiju. U funkcionalističkom tonu Novik zapaža da je za Amerikance holokaust bio simbol apsolutnog zla i ogledalo njihovog straha od haosa i gubitka vrednosti (Bach 2001). Zato što se u dnevno-političkim sukobima mogao dobro instrumentalizovati, ovaj simbol se naširoko koristio: protivnici progona useljenika tvrde da je legalizovani progon ustvari "američki holokaust", zaštitnici životinja tvrde da su masovne životinjske farme "Buhenvald za životinje", a feministkinje dodaju da je tek patrijarhat omogućio holokaust. Raspravlja se sa holokaustom, a ne o njemu. Kod mnogih nacija kolektivno sećanje pružilo je okvir za političke polarizacije i sukobe (sličnu ulogu je u Francuskoj imala 1789. godina iz koje su istekla osnovna ideološka sukobljavanja, fašizam u Nemačkoj i Italiji, komunizam u Istočnoj Evropi i sl.). U SAD, međutim, kaže Novik, nije bilo ovakvih sećanja kao osnove političkog podvajanja. Zato je i prihvaćen holokaust, iako su sećanja na njega banalna, apolitična i daleko od realnih linija sukoba u američkom društvu.